

רַבִי שְׁמֻעוֹן אמר אָמֵן שֶׁל שְׂדִים הוּות. דְּמָסְטָרָא דְּקַיּוֹן גְּפַקְתָּ. וְהִיא אֲתִמָּנָת עַל לִילִיא (עם לילית) בְּאָסְפָרָה דְּרַבְּיִי. אָמֵר לִיה רַבִי אָבָא וְהָא אָמֵר מֵר דְּהִיא אֲתִמָּנָת לְחַיִּיכָא בְּבָנִי נְשָׁא. אָמֵר לִיה הַכִּי הַוָּא וְדָא יְהָא אֵיהַת וְחַיִּיכָת בְּהוּ בְּבָנִי נְשָׁא, וְלֹזְמָנִין דָאָלוּידָת רַוְחִין בְּעַלְמָא מִפְּנֵيهוּ וְעַד פָּאוּנָא אֵיהַי קִיּוֹת לְחַיִּיכָא בְּהוּ בְּבָנִי נְשָׁא.

אָמֵר לִיה רַבִי אָבָא וְהָא אָפּוֹן מַתִּין (כל א') כְּבָנִי נְשָׁא, מַאי טַעַמָּא אֵיהַי קִיּוֹת עַד הַשְׁתָּא. אָמֵר לִיה הַכִּי הַוָּא. אָבָל לִילִית וְנַעַמָּה וְאַגְּרָת בַּת מְחַלָּת גְּגַפְקָת מְסְטָרָא דְּלַהּוֹן בְּלַהּוֹ קִיּוֹת עַד דִּיבְעַר קָוְדָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, רַוַּח מַסְאָבָא מַעַלְמָא דְּכַתִּיב (זכריה י) וְאֵת רַוַּח הַטְּמַמָּה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ.

אָמֵר רַבִי שְׁמֻעוֹן וּוַיְלֹזֵן לְבָנִי נְשָׁא אָפּוֹן דְּלָא יַדְעֵין וְלָא מַשְׁגִּיחֵין וְלָא מִסְתְּכֵלֵין וְכֵלֵהוּ אֲטִימֵין דְּלָא יַדְעֵין כִּפְמָה מַלְיִיאָ עַלְמָא מִבְּרִיאָן מִשְׁבִּינִין דְּלָא אֲתַחֲזֹוּן וּמַמְלִיאָן סְתִיְמֵין. דְּאַלְמַלָּא (ה'ב') אֲתִיְהָב רְשָׁוּ לְעִינָא לְמַחְזֹוי, יִתְמַהּוּן בְּנִי נְשָׁא הַיְד יִכְלִין לְאַתְקִיּוֹמָא בְּעַלְמָא. תָּא חַזִּי, הָאֵי נַעַמָּה אַמְּא דְּשָׁדִין הוּות. וּמְסְטָרָה אֲתִיּוֹן כָּל אָפּוֹן שְׂדִין דְּמִתְחַמְּפָן מִבְּנִי נְשָׁא וְגַטְלִי רַוַּח תִּיאַוְתָּא מִפְּנֵיהוּ וְחַיִּיכָת בְּהֻן דַעֲבָדִי לֹזֵן בְּעַלְיִ קְרִיעָן.

ובגין דבעל קרי אתי מسطרא דרווח מסאבא, בעי
לאסחאה גרמיה לאתדכאה מגיה. זה אוקמונה חבריא:
זה ספר תולדות אדם לדיווקני. אמר רבי יצחק אחמי^א
קדשא בריך הוא לאדם דיווקני דכל אונן הרין
דייתון לעלמא. וכל חכימי עלמא ומלכי עלמא דזמינים
לקיימא עלייהו דישראל. (^ב מטא למחרמי דוד מלכא
דישראל דאתיליד ומית. אמר ליה (^{ד"א לג} אמר וכו') (^{קמ}
א, קסח א) משBIN דילי (אוסט) אוזיף ליה ע' שבין. וגרעו
מאדם ע' שבין וסליק לו קידשא בריך הוא לדוד.

ועל דא שבח דוד ואמר (תהלים צב) כי שמחתני (^{ד"ג נה ע"ב}) ה'
בפועל במעשי יدى ארבען. מאן גראם לי חודה (בהאי)
בעלמא, פועל דא הוא אדם קדמאה דאייה פועלו
דקינדא בריך הוא ולא מבני נשא. ועל דא גראוי אונן
דקינדא בריך הוא ולא מבני נשא. ועל דא גראוי אונן
שביעין שבין מאדם, מאלה שבין דהוה ליה לאתקיימא
ביהו. ואחמי ליה קידשא בריך הוא כל חכימי דרא ודרא.
עד מטא לדרייה דרבי עקיבא. וחמי אוריתא דידייה
וחדי. חממי מיתתיה ועציב. פתח ואמר (תהלים קלט) ולוי מה
יקרי רעיך אל מה עצמו ראישיהם:

זה ספר, ספר וראי. וזה (לעיל לו ב) אוקימנא דבד תורה
אדם בגנטא דעתו נחית ליה קידשא בריך הוא

**סְפִרָּא עַל יְדֵא דָרוֹזִיאָל מֶלֶאָכָא קָדִישָׁא מִמְּפָא עַל רַזִּי
עַל אַיִן קָדִישִׁין וְבֵיה גָּלִיפִין גָּלוּפִי עַל אַיִן וְחַכְמָה קָדִישָׁא.
וְשְׁבָעִין וְתְּרִין זִיגִי דְּחַכְמָתָא הָוו מַתְּפִרְשָׁן מְגִיה לְשִׁית
מְאָה וְשְׁבָעִין גָּלִיפִין דָרוֹזִי עַל אַיִן.**

**בְּאַמְצָעִיתָא דְּסְפָרָא גָּלִיפָא דְּחַכְמָתָא לְמַנְדָע אַלְפִי
וְחַמְשָׁה מְאָה מַפְתָּחָן דְּלָא אַתְמִסְרָן לְעַלְאי
קָדִישִׁי. וּבְכָלָהו אֲסֻתִּימָו בֵּיה בְּסְפָרָא עַד דְּמַטָּא (דָא לִיה
לְאָדָם, כִּיוֹן דְּמַטָּא) לְגַבֵּי דָאָדָם, (מִגְיָה) הָוו מַתְּכִנְשִׁי
מֶלֶאָכִי עַלְאי לְמַנְדָע וְלִמְשָׁמָע. וְהָוו אָמְרִי (תְּהִלִּים נ) רִוְמָה
עַל הַשְׁמִים אֱלֹהִים עַל בֵּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָה.**

**בָּה שְׁעַתָּא אַתְרִמְיוֹ לְגַבֵּיה הַדְּרָנִיאָל מֶלֶאָכָא קָדִישָׁא
וְאָמְרִי לִיה, אָדָם, אָדָם, הָוו גְּנִיזָה יְקַרְא דְּמַרְךָ דְּלָא
אַתְּיִהְיבּ רְשׁוֹתָא לְעַלְאי לְמַנְדָע בְּיְקַרְא דְּמַרְךָ בָּר אַנְתָּ.
וְהָוו עִמִּיה טָמֵיר וְגַבֵּיו הָהָוּ סְפָרָא עַד דְּגַפְקָ אָדָם
מַגְנִתָּא דְּעַדְן. דְּהָא בְּקָדְמִיתָא הָהָוּ מַעֲיִין בֵּיה וּמַשְׁתַמְשָׁ
כָּל יוֹמָא בְּגִינְזִירָא דְּמַרְירָה וְאַתְגַלְלִין לִיה רַזְוִין עַל אַיִן מַה
דְּלָא יְדַעַו שְׁמָשִׁי עַל אַיִן. כִּיוֹן דְּחַטָּא וּעַבְרָ עַל פְּקוּדָא
דְּמַאְרִיה פְּרָח הָהָוּ סְפָרָא מְגִיה. וְהָוו אָדָם טִפְחָ עַל
רִישָׁוֹי וּבְכִי וּעַל בְּמַיִּ גִיחֹן עַד קָדְלִיה וּמַיִּא עַבְדִּין
גּוֹפִיה חֲלָדִין חֲלָדִין וְאַשְׁתְּפִי זִיוִיה.**

בְּשְׁעַתָּא הָהָיָא רְמוֹן קוֹדֵשָׁא בָּרִיךְ הוּא לְרִפְאָל וְאַתְּיֵבּ

לייה הַהוּא ספרא וְבֵיתָה מִשְׁתַּדֵּל אָדָם וְאֲנָחָה לֵיה לִשְׁתָּה בְּרִיה וּכְן לְכָל אֶפְנוֹן תּוֹלְדוֹת עַד דָמְטָא לְאָבָרָהָם וְבֵיתָה הַהוּא יִדְעָ לְאִסְתְּפָלָא בַּיְקָרָא דְמָאָרִיה וְהָא אַתְּמָר. וּכְן לְחַנּוֹךְ אַתְּיִהְבָּ לֵיה ספרא וְאִסְתְּפָלָמְפִיה בַּיְקָרָא עַלְּאָה:

סתורי תורה

השלמה מההשומות (סימן ט)

וַיּוֹלֶד בְּדָמוֹתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיָּקָרָא אֶת שְׁמוֹ שֶׁת אָוְלִיפְנָא מִהְכָא דְאַחֲרֵינוּ לֹא הָוָה בְּדִזְקָנָא דִילְיָה וְקָדָא בְּדָמוֹתוֹ כְּצַלְמוֹ אַתְּעַבֵּיד בְּתִיקָנָא דְגּוֹפִיה וּבְתִיקָנָא דְנַפְשָׁא בְּאוֹרָח מִישָׁר פְּדָקָא יָאָות.

פָא חַזִי נַחַש אֲטִיל זֹהָמָא בְּתוֹהָ וְהַהוּא זֹהָמָא הַהוּא מִפְשְׁכָשָׁא בְּמַעַהָא וְלֹא יְכַיל לְאַצְטִירָא בְּגִין דַעַד לֹא חַטָא אָדָם הוּא אַתְּוֹן בְּאַלְפָא בֵּיתָא מִתְהַקְנִי בֵּיה וְאַתְּצִירָן בֵּיה בְּהָאֵי עַלְמָא עַד דָמְטָת לְאֶת כִּי' אַתְּתָקָנוּ דָכָר וּנוֹקָבָא בְּחַבְיבָו בְּגַנְתָּא וּמְלָאֵי עַלְאי קְמִيهוּ מִיד אֲבָאֵיש לְסָמְיָאל בְּרַקְיעָא וְנַחַת וּרְכָב עַל נַחַש תְּקִיף וְאַחֲזִי קְמִיה מִיא אֲתַעֲרָבו אַתְּוֹן פְּדִין אַתְּחָבָר סָמְיָאל בְּהַהְוָא נַחַש וְאַתְּעַבֵּידו חַד, וּנְטַלְוּ אַתְּוֹן וְעַבְיוֹדו מַתְמָן וְהַלְאָה אָוְמָנוֹתָא בִּישָׁא בְּאַתְּוֹן צִיד צִיְיד וְהַיְינָה צִיְיד וְצִיד לְהֹו בְּפַתְווֹיא בִּישָׁא וְעַבְדוֹ אָוְמָנוֹתָא יְתִיר בְּאַתְּוֹן קֵיר אָוְמָנוֹת דְשָׁקָרָא בְּגִין דְאַתְּהָדָרו לְאַפְכָא (לְהַפְכָא) אַתְּוֹן בְּאָוְמָנוֹתָא בִּישָׁא. קוֹרְיָף דָלָא יְכַיל לְקִיְמָא דְלִית לְהֹ רְגִילִין קוֹפָא קְמִיה בְּנֵי נְשָׂא לִית לֵיה קִיּוֹמָא.

רַיִ"ש רָע, אַלְיָן אַתְּהָפְכוּ בְּאָוְמָנוֹתָא בִּישָׁא עַל דְנַפְלוֹ אָדָם וְאַתְּתִיה וּבְאַלְיָן אַתְּוֹן קֵיר אָוְלִידָו בְּנֵין וְלֹא הוּוּ בְּקִיְמָא בְּדִיל זֹהָמָא דְנַחַש דְאַשְׁתָּאֵב בְּתוֹהָ מִהְזָא זֹהָמָא מִפְשָׁא אַתְּיִלְיָד קַיְן וּבְגִין דָא

**אֲשֶׁתְכָה קְטוֹלָא בְּגִין דְּנֵחֶשׁ אָוְמָנוֹתָא דִּילִיה קְטוֹלָא הָו֏ וְאַתְּעַכְבָּו
אַתְּוֹן עַד הַכָּא.**

בְּשַׁעַתְא דַּתְבָּאָדָם בְּתִיְבָּתָא וְאַהֲדָר כְּמַלְקָדְמִין לְשִׁמְשָׂא בְּנוּקְבִּיה
מֵה כְּתִיב וַיֹּלֶד בְּדִמוֹתָו כְּצִלְמוֹ דָא הָוּ מַתִּיקְוָנָא דְּרוֹחָה
וְגַוְפָּא כְּדָקָא יָאוֹת וּכְדִין כְּתִיב (קהלת ח) יָשׁ הַבָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל
הָאָרֶץ וְאַהֲדָרוֹ אַתְּוֹן בְּשִׁירָוֹתָא דְּשִׁיְּז וְתִיְּז דְּכִתְבָּ (בראשית ד) כִּי
שֶׁת לִי אֱלֹהִים זֶרֶע אַחֲרָ תְּחַת הַבָּל שֵׁת הָוּ בְּצָלָם וְדִמוֹת דְּקָדְמָיִ
לְאוֹהֶבֶן וּמַהְכָּא אַתְּבָנִי עַלְמָא בְּגֻוֹנָא אַחֲרָא דְּאַלְפָא בִּיתָא, קִינְזָ
וּמַהְלָלָאָל יָרֶד, אַתְּוֹסֵף לְאַתְּקָנָא סִידָרָא דְּעַלְמָא בְּשַׁבָּע קְטָרִין
סְגָלָגָלוֹן.

שְׁבַע אַרְצֹות אִינְנוּ דָא לְעַיְלָא מַן דָא כִּמָּה דְּאִינְנוּ שְׁבַעָה רַקְיעִין דָא
לְעַיְלָא מַן דָא וְאִינְנוּ אָרֶץ אֲדָמָה אַרְקָא גַּיא נְשִׁיה צִיה תְּבָל.
תְּבָל לְעַיְלָא מִכְלָהָו, דְּכִתְבָּ (תהילים ט) וְהָוּ יִשְׁפּוֹט בָּצָדָק כִּד נְפָק
אָדָם מְגַנְתָּא דְעַדְנוּ וְאַתְּתָרֵךְ מְתַפְּנָן אַתְּרֵמִי לְהָוָא דְאַיְקָרִי אָרֶץ וְאַיְהָ
אַתְּרֵתְשׁוֹק דִּילִית תִּמְנָן נְהִירָוּ כְּלָל וְלֹא מְשַׁפְּשָׁכְלָו וְכִיּוֹן דָאָדָם עַל
תִּמְנָן דְּחִילָל דְּחִילָלו סָגִי וְלֹהֶט הַחְרָב הַמְּתַהְפְּכָת הָוּ מְלַהְטָא בְּכָל
סְטָרִין גַּו אָרֶץ.

כִּיּוֹן דְּנְפָק שְׁבַת וְהַרְהָר תְּשׁוּבָה אָפִיק קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָוּ לִיה לְהָוָא
אַתְּרֵדְאָרִי אֲדָמָה דְּכִתְבָּ (בראשית ג) לְעַבּוֹד אֶת הָאֲדָמָה, בְּהָאֵ
אִיתְנְהִירָוּ דְנֵהִיר וְדִיְקָנִין דְכְכָבִיא וּמְזָל, וְתִמְנָן יוֹמָא וְצִוְרִין דְבָנִי
נְשָׁא עַלְאיָן גְּבָרִין דְנְפָקָו מְאָדָם בְּמָהָה וְתַלְתִּין שְׁנִין דָקָא הָוּ
מְשַׁפְּשָׁכְלָו בְּרוֹחַי נְיַקְבִּי וְאִינְנוּ עַצְיָבִין תְּדִיר, תְּלִיא בְּהָוּ מְדֹהָה וְאַלְיָן
מְשַׁטְּטִי וְנְפָקִי לְעַלְמָא דָא וְמַתְּהָפְכָן לְסְטָרָא בִּישָׁא וְמַתְּהָדָרָן תִּמְנָן
וְצְלָאָן צְלָוָתָא וְמַתִּישְׁבָּן בְּדוֹכְתִּיהָו תִּמְנָן, וּזְרָעִין וּרְעִין בְּרִיחִין,
וְאֲכָלִי. וְחַטְיוֹן לִיה תִּמְנָן וְלֹא חַד מַזְןָה מִינִי תְּבוֹאָה.

בְּהֵאי אֶתְר אֲתִילִיד קַיּוֹ וְהַכְּל, כִּיּוֹן דְּחַטָּא קַיּוֹ אֲחִית לֵיהּ קֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מִהְוָא אֶתְר דָּקָרִי אֲדָמָה כְּתִיב (בראשית ד') הָן
גַּרְשָׂתְ אָותִי הַיּוֹם מַעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מִהְוָא אֶתְר דָּקָרִי אֲדָמָה
וְהִיִּתְיַ נָע וָנֶד בָּאָרֶץ בְּגַיְן דְּתִמְן אַתְדָּחָ וְאַתְמָרָה.

וְהִיָּה כֵּל מָזְצָא יְהָרְגָנִי בְּהַהְוָא לְהַט הַחְרָב הַמְתַהְפְּכָת וְהַוָּה דְּחִיל
וְהַרְהָר תְּשׁוּבָה וְסַלִּיק לֵיהּ קֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַרְקָא וְהַוָּה
תִּמְן וְאַולִיד בְּנֵינוֹ בָּאַרְקָא וּבָאַרְקָא אִיתְ נְהִירָוּ דְּנָהִיר מְגֻוּ שְׁמָשָׁא,
וְזָרְעַיְן זָרְעַיְן וְנַטְעַיְן אִלְנָיְן וְלִיתְ תִּמְן חַטְיוֹן וְלֹא מְאִינְנוּ שְׁבָע זָנִי
תְּבוֹאָה. כֵּל אִינְנוּ דְּתִמְן אִינְנוּ מְתֻולְדָיוּ דְּקַיּוֹ וְאִינְנוּ בְּתְרִין רִישִׁין
מְנַהּוֹן גְּבָרִין עַלְעַזְן וְמְנַהּוֹן גְּבָרִין זְעִירִין וְלִיתְ בְּהוּ דְּעַתָּא שְׁלִים
כְּשֶׁאָרְבָּנֵי נְשָׂא דְּהָכָא, לְזָמְנֵי אִינְנוּ זְכָאֵן וְאַתְהָדָרוּ לְסֶטֶרָא טָבָא
וּלְזָמְנֵי אַתְהָדָרוּ לְסֶטֶרָא בִּישָּׁא וּמְוֹלִידָין וּמִתְיַן כְּשֶׁאָרְבָּנֵי נְשָׂא.

אָדָם תָּוָה בְּאֲדָמָה (אַרְקָא) עַד דָּאַולִיד שַׁת וּמְתִמְן סַלִּיק לְעִילָּא ד'
דְּרָגִין וְסַלִּיק לְהֵאי אֶתְר דָּקָרִי תְּבֵל וְדָא תְּבֵל אֵיתָהוּ עַלְאָה
דְּכָלָהוּ דְּרָגִין. כִּיּוֹן דְּסַלִּיק סַלִּיק לְאַחֲרָ בֵּית מִקְדָּשָׁא דָקָרִי בְּאִינְנוּ
שְׁמַהּוֹן דְּהֹוָה דְּיוֹרִיה בָּה אָרֶץ אֲדָמָה דְּהָכִי אֲקָרִי דְּלִיג אָדָם תִּלְתָּ
דוֹכְפִּי גַּיְא, נְשִׁיה, צִיה, גַּיְא אֵיתָה אֶתְר וְהַוְכָּתָא סָגִי כְּהָאִי פּוֹתִיא
וְאַרְכָּא דְּגִיהָנָם בָּגִיא וּנְשִׁיה וְצִיה אַתְבָּדָרוּ דְּבָנוּ מְגַדְּלָא וְאַולִידָא
תִּמְן עַל דְּאַרְגִּיזוּ לְמַלְכָא עַלְאָה בְּגַיְן דָּא קְרִיב לְנוֹרָא דְּדַלִּיק.

וְאִיתְ בְּנֵי נְשָׂא יְקִירִי בְּכָל עוֹתָרָא וּעֲפָרוֹת זָהָב וְאַבְנֵין יְקִירִין מֵאָ
דְּעַאל תִּמְן וְהַוָּה מְתַבֵּל בְּחַמִּידָוּ דְּהַהְוָא עוֹתָרָא יְהִבֵּין לֵיהּ
וְסַלִּיק לְזָמְנֵי לְדוֹכְפָּתָא דָקָרִי נְשִׁיה בְּגַוּן דְּאַתְנַשׁוּ תִּמְן וְנִחְחַת לְהֵאי
גַּיְא וְלֹא יְדַע אֶתְר דְּהֹוָה מְתִמְן. גַּיְא דָא הוּא בְּאַמְצָעָתָא דְּעַילָּא
וְתִּתְאָ וְדָא אַיְקָרִי גַּיְא בֵּן הַנוּם. וּרְצֹועָה חֲדָא נְפָקָא מְתִמְן לְעִילָּא

להאי תבל ואיקרי אוּף הַכִּי גֵּיא בָּן הַנּוֹם וְתִמְןָ פְּתַחְא דְּגִידָנֶם.

איןון בְּנֵי נְשָׂא דְתִמְןָ כּוֹלְהָו יְדַעַּי חֲרַשֵּׁין וְתַכְמָאוּ יְקִירֵין וְתִמְןָ וְרַעַי וְנַטְעֵי אַילְגָּנוֹן וְלִיתָ תִּמְןָ חַטִּין וְלֹא חַד מְשֻׁבָּעָת הַמִּגְנִים. בְּנֵשָׁיה
אית בְּנֵי נְשָׂא כּוֹלְהָו קְטִיעֵין זְעִירֵין וְלִיתָ לְהַזּוֹן חַוְטָמִין בְּרַתְרִין
נוֹקְבִּין דְּנַפְּיִק בְּהָוּ רַוְחָא וְכָל מָה דְּעַבְדִּי מִיד מְשֻׁתְּפָחִי וְעַל דָּא אַיקְרִי
בְּנֵשָׁיה וְרַעַי וְנַטְעֵי אַילְגָּנוֹן וְלִיתָ תִּמְןָ חַטִּין וְלֹא מְשֻׁבָּעָת הַמִּגְנִים.

צִיְּה אִיהוּ אָתָר כְּשָׁמִיה בֵּיה יְבָשָׁוֹתָא בְּכָולָא וְתִמְןָ בְּנֵי נְשָׂא שְׁפִירָן
בְּהַיזוּ וּמְגֹו דָּאִיהוּ צִיְּה כְּדִיְעֵי אָתָר דְּמַקּוֹרָא דְּמִינָן נְבָעֵין
עַלְיָין תִּמְןָ וְלִזְמָנִין דְּסָלְקִין מְגֹו אָתָר דְּמִינָא וְסָלְקִין לְהָאי תִּבְלָל וְאַינְנוּ
בְּנֵי מְהִימָנָותָא יְתִיר מְבָנֵי נְשָׂא אַחֲרֵנִין וּבְינֵיְהוּ דִיּוֹרִין טְבִין
וְעוֹתָרָא סָגִי וְרַעַי מְגֹו יְבָשָׁוֹתָא דְּהַתָּם וְנַטְעֵי אַילְגָּנוֹן וְלֹא מְצַלְיִחְיָן
וְתִּיאָוְתָא דְּיַהֲזָן לְבָנֵי נְשָׂא דְּהָכָא. וּמְכָלְהָוּ לִית דְּאַכְלִי נְהָמָא כְּדֵד
(ס"א בר) אַלְיָין דְּהָכָא דְּבִתְבְּלָל הַכָּא לְעַילָא מְכָל אַלְיָין תִּבְלָל וּכְתִיב (תְּהִלִּים
ט) וְהָוּ יְשֻׁפּוֹת תִּבְלָל בְּצִדְקָה.

כְּגֻונָא דְכָל אַלְיָין אָרְעָאָן אִית בְּהָאי תִּבְלָל וְכָל אַלְיָין שְׁמָהָן אִית לָהּ
אוּף הַכִּי בְּגִינַן דָּאִיהֵי שְׁבִיעָאָה אִית הַכָּא כְּגֻונָא דָאִינְנוּ
דוֹכְתִּי פְּחוּמִין וְדוֹכְתִּי הַכָּא וְאַיקְרִי כָּל חַד וְחַד כְּגֻונָא דְּהָהּוּא
דוֹכְתִּא דְּלִתְפָּא. וְכָל אַלְיָין בְּדִיוֹרִין דְבָנֵי נְשָׂא מְשֻׁנְיָין אַלְיָין מְאַלְיָין
(תְּהִלִּים ק"ד) מָה רַבּוּ מְעַשְׁיךָ יְיָ כָּלָם בְּחַכְמָה עֲשֵׁית מְלָאָה הָאָרֶץ קְנִינָה
ע"כ: (עד כאן מההשומות)

זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר רְזִוָּן עַלְיָין
אַתְגָּלְיָין בְּהַגִּי תְּרִי קְרָאֵי. זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם,
לְמַנְדָע יְקָרָא עַלְהָה רְזָא דְּמַהִימָנָותָא דְמְגֹו רְזָא דְּנָא
אַתְבָּרִי אָדָם. תָּא חֹזֵי בְּרָזָא דְּאַתְבָּרִיאוּ שְׁמִים וְאָרֶץ

אתברי אדם. בהו כתיב אלה תולדות השמים והארץ (בחבראים). באדם כתיב זה ספר תולדות אדם. בהו כתיב בהבראם. באדם כתיב ביום הבראם. זכר ונוקבה בראמ. מהכא (אוליבנה) כל דיויננא דלא אשתח ביה דבר ונוקבא לאו איהו דיויננא עלאה פרקא חוי. וברוא דמתניתין אוקימנא.

טא חוי, בכל אתר דלא אשתחו דבר ונוקבא בחדא קודשא בריך הוא לא שוי מדוריה בההוא אתר. וברcano לא אשתחו אלא באתר דאשתח דבר ונוקבא. דכתיב ויברך אותם ויקרא את שם אדם ביום הבראם. ולא כתיב ויברך אותו ויקרא את שמו אדם. דאפילו אדם לא אקרי אלא דבר ונוקבא בחדא.

רבי יהודה אמר מיום ועדתחרב כי מקדשא ברcano לא אשתחו בעלמא ואתאבידו בכל יומא. דכתיב, (ישעה נ) הצדיק אבד. מי אבד, אבד ברcano דהו שרים, ביה כמה דכתיב, (משל ז) ברכות בראש צדיק. וכ כתיב, (ירמיה ז) אבדה האמונה. בגונא דא כתיב ויברך אותם וכ כתיב ויברך אותם אלהים. משית ATIICHSO כל דרי עלמא וכל אבון צדיקי קשות דהו בעלמא.

אמר רבי יוסי אלין אתוון בתראין דהו באורייתא (לאשתחו) אשתחו בתר עבר אדם על אתוון

דָּאוֹרִיְתָא כְּלָתוֹ (בסדר תש"ק). ובגין קרא לההוא ברא דאייהו בדרמותו (דף ע' ע"א) בצלמו ש"ת דאנון קיומא דאתוֹן). ובתיאובתיה (ס"א) ובתיאובתיה) לקמי מאריה אחיד באליין תריין. ומפדיין אתהדרו אתוֹן למאפרע בסדר תש"ק.

ובגין דא קרא לההוא ברא דאתיליד לייה דאייהו בדמותו בצלמו ש"ת דאנון סיומה דאתוֹן. ולא אתתקנו אתוֹן עד דקיימו ישראל על טורא דסיני. וכדין אהדרו אתוֹן על תקוניהו כיומה דאברהיאו שמים וארץ. ואתבsem עלמא וקיימה על קיומיה.

רבי אבא אמר יומא דעבר אדם על פקדא דמאריה, בעין שמים וארץ (לאתגפא) לאתעקרא מאריהו. Mai טעם באגין דאנון לא קיימו אלא על ברית בכתב (ירמיה ל') אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת. ואדם עבר ברית שגאמטר (הושע ו') והמה כאדם עברו ברית. ואלמלא דגלי קמי קודשא בריך הוא דזמיןין ישראל לקיימא על טורא דסיני לקיימא האי ברית, לא אתקאים עלמא (ד'). רבי חזקה אמר כל מאן הדודי על חטאיה, קודשא בריך הוא שביק לייה ומחייב על חטאיה. תא חזוי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, עבד האי ברית וקיימת עליה עלמא. מבין כתב (בראשית) ברא שית, דא ברית דעלמא קיימת עליה. שית דמניה

בגדיין ונפקא ברכאן לעלמא ועליה אתרבי עלמא.
ואדם עבר על האי ברית וא עבר ליה מארתיה (ס"א
מעמיה).

האי ברית אתרמיות באת יו"ד את זעירא עקררא
ויסודא דעלמא. כד אולד בָּר, אודי על חטא
וקרא שמייה ש"ת. ולא אדפר ביה יו"ד למחיי שית, בגין
דעבר עליה. בגין כה קידשא בריך הוּא (מהבא) מיגיה
אשתיל עלמא ואותיכסו כל דבר זפאה דעלמא (משת).
וთא חזוי, כד קיימי ישראל על טורא דסיני, עאל בין
תרין אתוון אלין רוזא דברית. ומאן איהו ב"ת.
ועאל בין תרין אתוון דאשתארו ויהיב ליה ליישראל.
ובכד עאל ב"ת רוזא דברית בין תרין אתוון אלין דאנון
שיין תי"ו (עללו) ואותעבידו שב"ת. כמה דעת אמר, (שמות
לא) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת
לדורותם ברית עולם. כמה דהוה שירותה דעלמא
לאותיכסו בהו כל דבר עלמא מאlein תרין אתוון ש"ת
הוא תלין עד דאשתכלל עלמא בדקא יאות ועאל
בין יהו ברית קדשא ואشتכלל בשלימיו ואותעבידו
שב"ת.

**אמר רבי יוסי אלין תרין אתוון אשתכללו באת ב"ת
ובכד** (אתהדר אתוון למפרע מן יומא דעתיליד שת אהדרו אתוון בכל דרא
וזהרא עד דמיטי ישראל לטורא דסיני ואחתתקנו.

אמֶר רַבִי יְהוּדָה לְתֹתָא אֲתָה דָרְגוֹ וּבְכָל דָרְאָ תֹוֹתָה גְפִיפַ עַלְמָא בָאֲתוֹן וְלֹא מִתְיִשְׁבֵין בְדוֹכְפִיָהוּ. כַד אֲתִיְהָבָת אָוֹרִיְתָא לִישְׁרָאֵל אֲתָתְקָן כַלָא (נ"א אֲתוֹן בְלָהָז אֲתָתְקָנוּ) (כאן שירمام אמר בסתרי אותיות בוזהר חדש דף י, ובdfs ויניציא דף יג ב' ויחי אדם כי ע"ש) **רַבִי אַלְעָזָר אָוָמֵר בִּיּוּמֵי אָנוֹשׁ הָוּ חַכִּימִין בְּנֵי נְשָׂא בְחַכְמָה דְחַרְשֵׁין וּקֹסְמֵין וּבְחַכְמָתָא לְמַעַצָּר לְחִילִי דְשָׁמְיָא. וְלֹא תֹוֹתָה בֵר בְשׁ מִיּוֹמָא דְנַפְקָה אָדָם מְגַנְתָּא דְעַדּוֹ וְאֶפְיק עַמִּיה חַכְמָתָא דְטַרְפֵי אַיְלָנָא דְאַשְׁתָּדָל בָהּ. דְהָא אָדָם וְאֲתָתִיה וְאֲנוֹן דְנַפְקָה מְגִיה עד דְאַתָּא אָנוֹשׁ שְׁבִיקָו לָהּ.**

כַד אֲתָא אָנוֹשׁ חַמָּא לְזָוּ וְחַמָּא חַכְמָתָהוֹן מְשַׁגְנִין (ס"א מְשַׁטְּיִין) עַלְאיָן. וְאַשְׁתָּדָלוּ בְהֻזּוֹ וְעַבְדִּין (ב"ה עַבְידָתִין וְחַרְשֵׁין וּקֹסְמֵין וְאַוְלִיפָה מְגַהָוּן עד דְאַתְפְּשַׁתְהָה הָיָה חַכְמָתָא בְדָרְאָ דְמַבּוֹל. וְכֹלְהָוּ הָוּ עַבְדִּי עַבְידָתִיהוּ לְאַבָּאָשָׁא.

וְהָוּ מַתְתָּקָפִי לְגַבִּי נָחָ בְאֶפְ�וָן חַכְמָתָן. וְאָמְרִי דְלֹא יְכִיל דִינָא דְעַלְמָא לְאַשְׁרָא הַלְּיָהוּ, דְהָא אֶפְ�וָן עַבְדִּי חַכְמָתָא לְדַחִיא לְכָל אֶפְ�וָן מְאַרִי דְדִינָא. וּמְאָנוֹשׁ שְׁרִיאָוּ כָלְהָוּ לְאַשְׁתָּדָלוּ בְאַלְיָן חַכְמָתָן הַדָּא הוּא דְכַתִּיב אוּ הוּחָל לְקָרְא בְשָׁם יי'.

רַבִי יְצָחָק אָמֵר כָל אֶפְ�וָן זְפָאַיָּן דְהָוּ בָהוּ לְבָתָר בְהָוָא

דרא, כלתו הו משתדל למחאה בהו (ג"א בגין דלא אתחענשו עליהו) כמו ירד מתושלח ו.bn. ולא יכול. עד דאתפסטו ח'יבין מרדי במאיריהן ואמרי (איוב כא) מה שדי כי געבדנו.

וכי הא טפשותא הו קא אמר. אלא בגין דהוא ידע כל אפין חכמתן וכלהו ממון דעלמא דאתפקdon עליהו והוא מרחצן בהו. עד דאתיב קודשא בריך הוא עלמא בדקא הו. דהא (דף ט ע"ב) בקדמיתה הו מים במים. ובתבר אתיב ליה לעלמא בדקדmitta. ולא אתחריב מפלא. דהא ברוחמיין אשכח עלייהו. דכתיב, (תהלים כט) יי' למבול ישב. ולא כתיב אלהים.

ביומי דאנוש אפלו ינוקי דההוא (ויקא) דרא כלתו הו משגיח בחרמתאן על אין והוא מסתכלו בהו. אמר רבי ייסא אי הכי טפשין הו דלא הו ידען הזמין קודשא בריך הוא לאיתה עלייהו מי טופנא וימותון בהו.

אמר רבי יצחק מנדע ידע. אבל אחידו טפשותא בלבייהו. דאנון הו ידע ההוא מלכא דממג' על אשא וההוא דממג' על מיא והוא ידען למעצר לון דלא יכולין לمعد דין עליהו. ואנון לא הו ידען קודשא בריך הוא שליט על ארעה ומניה יית דין על עלמא.

אֵלֹא הוּא חִמְאָן דַעַלְמָא אַתְפָקָד בַּיְדָא דְאָפָונָ מִמְּבָנוֹ וּבְתוֹךְ
כָּל מַלְיָא עַלְמָא. וּבְגִינִי כֵּה לֹא הוּא מִסְתְּכָלֵן בַּיָּה
בְּקִידְשָׁא בָּרִיךְ הָוּא וְלֹא מִשְׁגִּיחִין בְּעֲבִידָתָה. עַד
דְאָרְעָא אַתְחַבָּלָת. וּרוּוח קִידְשָׁא אָכְרִינוּ בְּכָל יוֹמָא וְאָמָר
(תהילים ק) יִתְמֹה חֹטָאים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אִינָם.
וְאוֹרֵיךְ קִידְשָׁא בָּרִיךְ הָוּא לוֹן כָּל הָהָוָא זִמְנָא דְאָפָונָ
וּבְאַיִן יָרֵד וּמִתּוֹשֵׁלָח וּחְגֻנָּה קִיְמִין בְּעַלְמָא. בַּיּוֹן
דְאָסְתָּלָקָיו מִעַלְמָא, וּבְכַדֵּין אֲנֵחַת קִידְשָׁא בָּרִיךְ הָוָא דִינָא
עַלְיָהוּ וְאַתְאָבִידוּ כְּמָא דָאת אָמָר, (בראשית ז) וַיִּמְחוּ מִן

הָאָרֶץ (באן שיר מאמור בז"ח דף ס"ו ובDEPTHOS וΝΟΥΣΙΑΙΑ μ"ב א' ע"ש):

וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאַיִגְפּוּ כִּי לְקָחָה אָתוֹ
אֱלֹהִים. רַبִּי יוֹסֵי פָּתָח (שיר השירים א) עַד שְׁהַמְלָךְ
בָּמְסֹבוֹ גַּרְדִּי נָתַן רִיחָו. הָאֵי קָרָא אַתְמָר. אַבְלָתָא חִזִּי, כֵּד
אֲרָחוֹי דְקִידְשָׁא בָּרִיךְ הָוָא. בְּשֻׁעַטָּא דְבָר נְשָׁ אַתְדָּבָק בַּיָּה
וְהָוָא אֲשֶׁרִי דִיּוֹרִיה עַלְיָה. וַיַּדַּע דְלִבְתָּר יוֹמִין יִסְרָה.
אֲקָדִים וְלִקְיִיט רִיחִיה טָב מְגִיה וְסָלִיק לִיה מִעַלְמָא.
הָדָא הָוָא דְכַתִּיב עַד שְׁהַמְלָךְ בָּמְסֹבוֹ גַּרְדִּי נָתַן רִיחָו. עַד
שְׁהַמְלָךְ דָא קִידְשָׁא בָּרִיךְ הָוָא. בָּמְסֹבוֹ דָא הָוָא
בָּר נְשָׁ אַתְדָּבָק בַּיָּה וְאַזְיל בָּאֲרָחוֹי. גַּרְדִּי נָתַן רִיחָו,
אָפָונָ עֲוֹבָדִין טְבִיעָן דְבִיה דְבָגִינָהוֹן יִסְתָּלָק מִעַלְמָא עַד
דְלָא מְטָא זְמִינָה.

וְעַל **דֵּא** **הָוֹה** **שֶׁלְמָה** **מִלְכָא** **אָמֵר** (קהלת ח) **יִשְׁ הַבָּל** **אֲשֶׁר** **בָּעֵשָׂה** **עַל** **הָאָרֶץ** **אֲשֶׁר** **יִשְׁ צְדִיקִים** **וְגֹוי**. **יִשְׁ צְדִיקִים** **אֲשֶׁר** **מְגַיעַ** **אֲלֵיכֶם** **בְּמַעֲשָׂה** **הַרְשָׁעִים**, **כִּמְהָ** **דָּאוֹקִים** **מִנָּא** **דָּבְגִין** **דָּעָזְבִּיהָן** **טְבִין** **קוֹדֵשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **סְלִיק** **לוֹן** **מַעַלְמָא** (בגין דלא יסְרָחוּ ייחי). **וּמְגֹו** **רְחִימָותָא** **בְּהָוּ** **מְסֻלָּק** **לְהָזָן** **עַד** **לֹא** **מַטָּא** **זָמְנִיָּה**. **וּעַבֵּיד** **בְּהָזָן** **דִּיבְגִין**. **וּיִשְׁ רְשָׁעִים** **אֲשֶׁר** **מְגַיעַ** **אֲלֵיכֶם** **בְּמַעֲשָׂה** **הַצְדִיקִים** **דָּקוֹדֵשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **אָוּרִיךְ** **לוֹן** **יוֹמִין** **וְאָוּרִיךְ** **רוֹגְגִיה** **בְּהָוּ**. **וְכָל** **דֵּא** **כִּמְהָ** **דָּאָתָמָר**. **אֲלִין** **בְּגִין** **דָּלָא** **יִסְרָחוּן**. **וְאֲלִין** **בְּגִין** **דָּלְהָדָרוּ** **לְגַבִּיהָ**. **אוּ** **בְּגִין** **דִּיפּוֹק** **מְבִיאָהוּ** **בְּגִין** **דִּמְעָלִי**.

תָּא **חִזִּי** **חַנוֹךְ** **זְפָאָה** **הָוֹה**. **וּקוֹדֵשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **חַמָּא** **לֵיהֶ** **דִּיסְרָה** **לְבָתָר**. **וְלִקְיִיט** **לֵיהֶ** **עַד** **לֹא** **יִסְרָה**. **הַדָּא** **הַוָּא** **דְּכַתְּבָבָ**, (שיר השירים ו) **וְלִלְקֹוט** **שׁוֹשְׁגִים**. **בְּגִין** **דִּיחָבִי** **רִיחָא** **טָב** **לִקְיִיט** **לוֹן** **קוֹדֵשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **עַד** **לֹא** **יִסְרָה**. **וְאַיְגָנוּ** **כִּי** **לִקְחָה** **אֹתוֹ** **אֱלֹהִים**. **וְאַיְגָנוּ**, **לְאַרְכָּא** **יוֹמִין** **כְּשָׁאָר** **בְּנִי** **בְּשָׁא** **דְּהָוּ** **אָוּרְכִּי** **יוֹמִין**. **מַאי** **טַעַמָּא** **בְּגִין** **דָּלְקָח** **לֵיהֶ** **קוֹדֵשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **עַד** **לֹא** **מַטִּי** **וּמְנִיהָ**.

רַבִּי **אַלְעֹזֶר** **אָמֵר** **חַבּוֹךְ** **בְּטִיל** **לֵיהֶ** **קוֹדֵשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **מִאָרָעָא** **וְאָסְקִיה** **לְשָׁמֵי** **מְרוּמִים** **וְאָמָסָר** **בִּידִיה** **כָּל** **גְּבוּזִי** **עַלְאִין** (לעיל לו ב) **וּמְמָה** **מְפַתְּחָן** **סְתִּירִי** **גְּלִיפִין** **דְּבָהָוּ** **מִשְׁתְּמִישִׁי** **מְלָאָכִי** **עַלְאִי** **וּכְלָהּוּ** **אַתְּמָסְרוּ** **בִּידִיה**. **וְהָא** **אָוֹקִים** **מִנָּא**:

וירא יי' כי רבה רעת האדם הארץ וכל יציר מחותבות לבו. רבי יהודה פתח (תהלים ח) כי לא אל חפץ רשות אתה לא יגורך רע. האי קרא אתרם ואוקמו. אבל תא חוו,manın הדתדק ביציר הרע ואתמשיך אבתיריה ויסתאב הוא ויסאビון ליה כמה דאתמר.

כ' רבה רעת האדם, כל בישין הו עבדי, ולא אשתלים חובייה עד דהו או שדין דמיין למגנא על ארעה. וממן אונן דהו מחייבין ארחייה על ארעה. הדא הוא דכתיב רק רע כל היום. כתיב הכא רק רע (דף נז ע"א) וכתיב ה там (לא יגורך רע, ובתיב) (בראשית לח) ויהי עיר בכור יהודה רע בעניינ' יי'.

אמר רבי יוסי וכי רע לאו איהו רשות. אמר ליה, לא. רשות אפלו ארירים ידיה לגבי חביריה, אף על גב שלא עביד ליה מיד אקרי רשות. כמה דכתיב, (שמות ב) ויאמר לרשות למה תפחה רעה. הכתית לא כתיב אלא תפחה. אבל רע לא אקרי אלא ממן דמחבל ארהייה וסאיוב גرمיה וסאיוב ארעה ויהיב חילא ותוκפה לרוח מסאבא דאקרי רע דכתיב רק רע כל היום. ולא עאל (סט א) בפלטرين ולא חמוי אפי שכינתה. בגין דבhai אסתלק שכינתה מעלה מא.

מנלן מייעקב. אך אסתלק שכינתה מגיה חשיב

דְּבַבְנֹהִי תֹּהֵה פִּיסּוֹל דְּבָגִינִיָּהוּ אֲתַקְקָף בְּעַלְמָא רַוְחָא
מִסְאָבָא וְגַרְעַ בְּהֹרָא מִן סִירָא וְפָגִים לְהָ. וְאֵי תִּימָא
אַמְמָא. בְּגִין דְּדָא סָאִיב מִקְדָּשָׁא וְאַסְתָּלָקָא שְׁכִינָתָא
מִעַלְיוֹי דִּיעָקָב. כֵּל שְׁבֵן הַהְוָא דְּמִסְאָב אַרְחִיה וְסָאִיב
גְּרָמִיה דַּהְוָא אֲתַקְיָה לֵיהֶ לְרוֹחָא מִסְאָבָא. וּבְגִין כֵּפֶד
אַסְתָּאָב אַקְרֵי רָע.

תֵּא חֹזֵי, כֵּד בֵּר נְשֵׁ אַסְתָּאָב לֹא יִתְפַּקֵּד מִעַם קְוִידָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְטָב. וּבְכָל זְמָנָא אֲתַפְּקִיד מִיהְוָא
דְּאַתְקָרֵי רָע לְבִישׁ. הַדָּא הוּא דְּכִתְבָּה, (משל ט) וּשְׁבָע יְלִין
בְּלִ יִפְקֵד רָע, כֵּד אָזִיל בְּאַרְחָמִישָׁר, כֵּדַיִן בְּלִ יִפְקֵד רָע.
וּעַל דָּא כִּתְבָּה רַק רָע כֵּל הַיּוֹם. וּכִתְבָּה לֹא יִגּוֹרֵךְ רָע. וְדָא
אַקְרֵי רָע וְלֹא אַקְרֵי רָשָׁע. וּכִתְבָּה (תְּהִלִּים כג) גַּם כֵּי אַלְךָ
בְּגִיא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רָע כֵּי אַתָּה עַמְדִי:

וַיַּנְחָם יְיָ כֵּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאָרֶץ וַיַּתְعַצֵּב אֶל לְבָוֹ.
רַבִּי יוֹסֵי פָתָח (ישעה ה) הָוֵי מוֹשְׁכֵי הַעֲוֹן בְּחַבְלֵי
הַשּׁוֹא וּכְעֻבּוֹת הַעֲגָלָה חַטָּאתָה. הָוֵי מוֹשְׁכֵי הַעֲוֹן אֶלְיִין בְּנֵי
נְשָׁא דְּחַטָּאוֹן קְמִי מַאֲרִיחָוֹן בְּכָל יוֹמָא, וְאַתְדָּמָן בְּעִינֵיָהוּ
אָפָון חֹבֵין דָאָפָון בְּחַבְלֵי הַשּׁוֹא. וְחַשְׁבִּין דַהְוָא עַזְבָּדָא
דְּעַבְדִּין וְהַהְוָא חֹבָא דְּעַבְדִּין דְּלָאו אִיהֵו כְּלוּם וְלֹא
אַשְׁגַּח בְּהָוָה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. עַד דְּעַבְדִּין לְהַהְוָא חֹבָא
תַּקְיָה וְרַבִּי כֻּבּוֹת הַעֲגָלָה דְּאִיהֵו תַּקְיָה דְּלָא יִכְּלֵל
לְאַשְׁתְּצָאָה.

וְתֵא חֹזֵי כִּד עֲבֵיד קָוְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִינָא בְּחִיבִי עַלְמָא, אֲפִלּוּ גַּב דָּאָפָונְן חַטָּאָן קְמִי קָוְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאֶרְגָּזִין לֵיהּ כָּל יוֹמָא. לֹא בְּעֵי לְאֹבוֹדָה לְהֹו מַעַלְמָא. וּכְדֹא אַשְׁגָּח בְּעַזְבִּידְהָוּן אַתְנָחָם עַלְיָהּוּ עַל דָּאָפָונְן עַזְבִּידִי יְדוֹי וְאוֹרִיךְ לוֹזְנָבְעַלְמָא.

וּבְגַיְן דָּאָפָונְן עַזְבִּידִי יְדוֹי נְטִיל נְחָמָה וְאַתְנָחָם עַלְיָהּוּ וְחַיִים עַלְיָהּוּ. וּכְדֹא בְּעֵי לְמַעַב בְּהֹו דִינָא כְּבִיכּוֹל עַצְיָב (ד"א ל"ג חַדּוֹן לֹא תִיעוֹל קָדְמוֹהָי) דְכִיּוֹן דַעֲזִיבִי יְדוֹי אָנוֹן, עַצְיָב עַלְיָהּוּ. כְּמָא דָאת אָמָר, (דְנִיאָל ו) וְדַחְוּן לֹא הנעל קָדְמוֹהָי.

כְּתִיב, (ס"א וְהָא כְּתִיב) (תְּהִלִּים צ) הָוד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחַדּוֹה בָּמְקוֹמוֹ. אָמָר רַבִּי יוֹסֵי תֵא חֹזֵי, וַיַּתְעַצֵּב אֶל לְבָוּ כְּתִיב. אֶל לְבָוּ עַצְיָב וְלֹא לְאַתְרָ אַחֲרָא. לְבָוּ כְּמָא דָאת אָמָר, (שְׁמוֹאָל א ב) כְּאָשָׁר בְּלַבְבִּי וּבְגַפְשִׁי יַעֲשָׂה. רַבִּי יִצְחָק אָמָר וַיַּפְחַم יִי כְּמָא דָאת אָמָר (שְׁמוֹת ל ב) וַיַּפְחַם יִי עַל הַרְעָה אֲשֶׁר דָבַר לְעַשּׂוֹת לְעַמּוֹ. רַבִּי יִיָּסָא אָמָר לְטֻב. רַבִּי חִזְקִיהָ אָמָר לְבִישׁ. רַבִּי יִיָּסָא אָמָר לְטֻב, פְּמָה דָאתָמָר דָקָוְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִים עַל דָאָפָונְן עַזְבִּידִי יְדוֹי וְחַיִים עַלְיָהּוּ. וַיַּתְעַצֵּב בְּגַיְן דָאָפָונְן חַטָּאָן קְמִיהָ.

וְרַבִּי חִזְקִיהָ אָמָר לְבִישׁ דְכִד קָוְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאֹבוֹדָה לְחִיבִי עַלְמָא נְטִיל נְחָמָה נְחִומָין עַלְיָהּוּ

וקביל ביהומין. כביכול פמאן דמקבל ביהומין על מה דאבד. כיון דקיבל ביהומין ודאי דינא אתעביד ולא תליא מלטא בתשובה.

אימתי תליא בתשובה, עד לא קביל תנחותם עלייהו. הא קביל תנחותם עלייהו לא תליא מלטא בתשובה כלל ודינא אתעביד. וכדין אוסף דינא על דינא, ואתקיף (לקמן עב) לההוא אטר דдинא, למעבד דינא ואוביד לוון לחיביא מן עלמא. וכלא בקרוא דכתיב וינחם יי. קבל תנחותם. ובתור ויתעצב אל לבו. יהב תוקפא לדינא למעבד דינא.

רבי חייא אמר ויັחם יי כי עשה את האדם הארץ. נטל תנחותם וחדוה, פד עבד קודשא בריך הוא לאדם באראע דאיهو בגונא עלאה וכל מלאכי עלאי משבחן ליה לקודשא בריך הוא פד חמו ליה בדיוקנא עלאה ואמרו (דף נ ע"ב) (תהילים ח) ותחסרו ממעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו. לבתור פד חטא אדם אתעצב קודשא בריך הוא על החטא. דיבר פתחו פה למלאכי השרת דאמרו קמיה בקדמיתא פד בעא למרי ליה, מה אגוש כי תזפרנו ובן אדם כי תפקדנו.

אמר רבי יהודה ויתעצב אל לבו בגין דבעי למעבד בהו דינא שנאמר (דברי הימים ב ב) בצאת לפניהם חילוין

וְאֹמְרִים הוֹדוּ לֵיִי כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק אַמְּאֵי לֹא בְּתִיב הַכָּא כִּי טוֹב. אֲלֹא בְּגִין דָאָבוּדֵיד עַזְבָּדֵי יִדְוֵי קְמִיְהוּ דִּישְׂרָאֵל. כְּגֻוֹנָא דָא כֵּד הָוּ יִשְׂרָאֵל עַבְרִין יִמְאָ. אַתָּו מַלְאָכִי עַלְעִי לְמַיְמָר שִׁירָה קְמִיה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַהְוָא לִילִיא. אָמַר לֵיה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְמָה עַזְבָּדֵי יִדֵּי טְבָעֵין בִּימָא וְאַתָּוּן אָמְרִין שִׁירָה. כְּדַיְן (שמות ד) וְלֹא קָרְבֵּן זֶה אֶל זֶה כֹּל הַלִּילָה. אוֹהֵה הַכָּא בְּכָל זָמְגִין דָאָבוּד רְשִׁיעִיא אֵיתָו מַעַלְמָא כְּדַיְן עַצְיָבוֹ אֲשַׁתְּכָה עַלְיָהוּ.

רַבִּי אָבָא אָמַר בְּשַׁעַתָּא דְּחָב קְמִי קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָדָם וְעַבְרֵן עַל פְּקוּדָיו, כְּדַיְן אֲשַׁתְּכָה עַצְיָבוֹ קְמִיה. אָמַר לֵיה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָדָם וּוּי דְּחַלְשָׁת חִילָּא עַלְלָה. בְּהָאִי שַׁעַתָּא אַתְּחַשְּׁבָת נְהֹרָא חד. מִיד תְּרִיךְ לֵיה מַגְבִּתָּא דְּעַדְן.

אָמַר לֵיה אָנָּא אַעֲלִית לְךָ לְגַנְתָּא דְּעַדְן לְקָרְבָּא קָרְבָּנָא. וְאֵת פְּגִימָת מִדְבָּחָא דְּלֹא אַתְּקָרְבֵּן קָרְבָּנָא. מִפְּאוֹן וְלֹהֲלָה לְעַבּוֹד אֶת הָאָדָמָה. וְגַזֵּר עַלְיהָ מִתְּהָ. וְחַס עַלְיהָ קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְגַבְיוֹ לֵיה בְּשַׁעַתָּא דְּמִיתָּ סְמִיךְ לְגַנְתָּא.

מָה עַבְדָּ אָדָם עַבְדָּ מַעֲרָתָא חדָא וְאַתְּטִמֵּר בָּהּ הוּא וְאַתְּתִּיהָ. מִנָּא יַדְעָ. אֲלֹא חַמָּא חד נְהֹרָא דְּקִיקָּ עַיִל

בְּהַהוּא אֶתֶּר דִּנְפֵּיק מְגֻנְתָּא דַעֲדֹן וְתַאֲב תִּיאָנוּבְתִּיה לְקָבְרִיה. וְתַמַּן הַנָּא אֶתֶּר סְמוּךְ לְתַרְעָה דְגַנְתָּא דַעֲדֹן.

תָּא חָזֵי, לֹא אָסְתַּלְקָ בר בְּשׁ מְעַלְמָא עַד דְּחָמִי לֵיה לְאָדָם הַרְאָשׁוֹן. שָׁאַיל לֵיה עַל מָה אָזֵיל מְעַלְמָא וְהַיְד נְפֵיק. הַוָּא אָמֵר לֵיה וּוְי דְבָגִינְהָ נְפָקְנָא מְעַלְמָא. וְהַוָּא אַתִּיב לֵיה בְּרִי אָנָא עֲבָרִית עַל פְּקוּדָא חָדָא וְאַתְּעַבְּשִׁית בְּגִינְהָ. חָמֵי אַתְּ פְּמָה חֹבֵין וּכְמָה פְּקוּדִין דִּמְאָרֵךְ עֲבָרָת.

אָמֵר רַבִּי חַיָּא עַד כְּדוֹ יוֹמָא קָאִים אָדָם הַרְאָשׁוֹן וְחוֹזֵי בָּאַבְהָנוֹ תְּרֵין זְמָנִין בְּיוֹמָא וְאוֹדי עַל חֹבוֹי. וְאַחֲמֵי לוֹן הַהוּא אֶתֶּר דְּהֹוָה בֵּיה בִּיקְרָא עַלְאָה. וְאָזֵיל וְחָמֵי כָּל אַבְוֹן צְדִיקִיָּא וְחַסְדִּיקִי דְגַפְקָוּ מְבִיה וְיִרְתּוּ לְהַהוּא יְקָרָא עַלְאָה דְבָגְנָתָא דַעֲדֹן. וְאַבְהָנוֹ כְּלַהֲוֹן אָזְדֹן וְאָמְרֵין (תְּהִלִּים לו) מָה יָקַר חָסְדָךְ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפִיךְ יְחִיסְיָוּן.

רַבִּי יִסָּא אָמֵר כְּלַהֲוֹ בְּנֵי עַלְמָא חָמָאן לֵיה לְאָדָם הַרְאָשׁוֹן בְּשַׁעַתָּא דְמִסְתַּלְקִי מִן עַלְמָא, לְאַחֲזָה סְהִדּוֹתָא דְבָגִין חֹבוֹי הַבָּר בְּשׁ אַיְהוּ אָסְתַּלְקָ מְעַלְמָא וְלֹא בְּגִינְיהָ דָאָדָם. כְּמָה דְתַגְיִנְגָּן אֵין מִתָּה בְּלֹא חַטָּא. בְּרָאַבְוֹן תַּלְתָּא דְאָסְתַּלְקָוּ בְּגִין הַהוּא עִיטָּא דְנַחַשׁ הַקְּדָמָנוֹנִי. וְאַלְיִין אַבְוֹן, עַמְרָם לוֹי וּבְנִימִין. וְאַתְּ דָאָמְרִי אוֹהֵ נְמִי יִשְׁיָּוּ. דָלָא חָבוּ וְלֹא אָשַׁתְכָה עַלְיִהוּ חֹבָא דִימּוֹתוֹן בֵּיה,

בר דאדרFER עליהו הוה עיטה דנחש פְּדָמָרְנוֹ.
 תא חזי, כל הון דרין הוה ביוםוי דנח כל הוה אפשרתו
 חוביין על עלמא באתגלייא לעינייהון דכלא. רבי
 שמעון תהה אויל יומא חד בפְּלִילִי דטבריה, חמא בני
 נשא דהוי מקטרי בקייטרא דקשתא בקילפא דקנסיר.
 אמר וימה חובא דא באתגלייא לארגזא למיריהון. יהיב
 עינוי בהו ואתרמי לגו ימא ומיתג.

תא חזי, כל חובא דאתעביד באתגלייא דחי לה
 לשכינתא מארעה ולסיליקת דיריה מעלהמא. אלין
 הו אולין ברישא זקייף ועבדי חובייה באתגלייא ודחו
 לה לשכינתא מעלהמא. עד קידשא בריך הו דחא לוּן
 ואעבר לוּן מניה. ועל דא כתיב (משל ס) הגו רשות לפני
 מלך וגו' הגו סגיים מפסף וגו':

ויאמר יי לא ידוּן רווחי באדם לעולם בשגם הואبشر
 וגו'. אמר רבי אלעזר תא חזי, כד ברא קידשא
 בריך הו עלהמא עבד להאי עלהמא לאשתטמsha (דף נה ע"א)
 בגונא דלעילא. וכד בני עלהמא אפונ זפאיין דאולי
 בארכ מישר, קידשא בריך הו אתער רווחא דחיי
 דלעילא עד דמטו אפונ חיין לאתר דיעקב שריא ביה.
 ומתרמן נגיד אפונ חיין עד דאתמשיך הו רוחא להאי
 עולם דוד מלכאה שריא ביה. ומתרמן נגיד